

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

A nyári egyetemek, akadémiák hírei között ismét számos őszi, sőt már 2019. évi rendezvény terve is szerepel. A Magyar Tudomány Napja külhoni megünneplésének hagyományos eseményeiről is szaporodnak az információk. E havi számunkban két akadémiai felhívást teszünk mi is közzé: az MTA Pedagógus Kutatói Díjára pályázhatnak, illetve javaslatokat kérnek a Gábor Dénes-díjra. A nyári szünidő hátralévő idejére mindnyájuknak gondtalan kikapcsolódást kívánok.

Kocsis Károly elnök

ELISMERÉSEK, DÍJAK

A Szent István Egyetem
címzetes egyetemi tanár
kitüntető címét kapta

Lővei L. Gábor ökológus
professzor, a dániai Aarhus University
tudományos főmunkatársa. [Bővebben:](#)

Dsida Jenő-díjat kapott
Egyed Emese irodalom-
történész, a Babeş–Bolyai
Tudományegyetem professzora,
az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

A tavalyi év **legjobb**
összehasonlító irodalmi
könyvét jutalmazó díjat kapott
Tapodi Zsuzsanna

irodalomtörténész, a Sapientia Erdélyi
Magyar Tudományegyetem professzora,
az MTA köztestületének külső tagja
az Itinerare textuale. Studii și eseuri
de istoria culturii și de literatura comparată
című kötetéért. [Bővebben:](#)

Fölkerült a világhálóra
a **Fulbright-ösztöndíj**
idei nyerteseinek névsora.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Összefoglalót olvashatnak
el a világhálón a Vajdasági
Magyar Doktoranduszok
és Kutatók Szervezetének
lezárult kutatási projektjéről, amely
a vajdasági magyar fiatalok
versenyképességének növelését célozza.

[Bővebben:](#)

Oroszországi tajgaexpedíció
vett részt **László Zoltán**
rovarökológus, a Babeş–Bolyai
Tudományegyetem intézetvezető
docense.

[Bővebben:](#)

Hartel Tibor ökológus,
a Babeş–Bolyai
Tudományegyetem docense
részt vett abban a kutatásban,
mely **az európai fás legelők védelmének**
és fenntarthatóságának lehetőségeit,
az általuk nyújtott ökoszisztéma-
szolgáltatások helyzetét vizsgálta.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Varsóban jelent meg **Lagzi**
Gábor **Polski redaktor i**
węgierski polonista.
Korespondencja Jerzego
Giedroycia i Györgya(George'a)
Gömöriego, 1958-2000 című kötete.

3. oldal

Gömöri György irodalomtörténész a cambridge-i egyetem nyugalmazott tanára.

[Bővebben:](#)

Megjelent az *Aracs. A pusztatemplom múltja és jövője* című konferenciakötet.

Szerkesztette **Biacsikarolina** és **Raffay Endre**.

[Bővebben:](#)

Újvidéken jelent meg **Bálint Sándor** *A közös sors felelőssége* című

szöveggyűjteménye, melyben több külföldi magyar tudóssal készült interjú olvasható.

[Bővebben:](#)

Eolvasható a világhálón a Szabadkán megjelent *Variációk autonómiára II.* című kötet. Szerkesztette

Ördög Tibor.

[Bővebben:](#)

Megjelent és elolvasható a világhálón a *Kísérlet vagy modell?* Az agrárinnováció mint székelyföldi fejlesztési

paradigma című kötet. Szerkesztette: **Biró A. Zoltán**, az MTA köztestületének külső tagja és **Magyar Ferenc**.

[Bővebben:](#)

Megjelent és elolvasható a világhálón a *Magyar fiatalok a Kárpát-medencében*. Magyar ifjúságkutatás 2016 című

e-tanulmánykötet. Szerkesztette

Székely Levente.

[Bővebben:](#)

Ungváron jelent meg és elolvasható a világhálón a *Nortia*. A Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszék

diákjainak és fiatal kutatóinak tudományos kiadványa (6. szám). Szerkesztette

Kovács Eleonóra.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Lábadi Károly** *Sepse könyve* című falumonográfiája. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári *Korunk* augusztusi tematikus száma Cafè Noir. Kávéházak, kaszinók... címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság *EMT Tájékoztatójának* 2018/7–8. száma.

[Bővebben:](#)

4. oldal

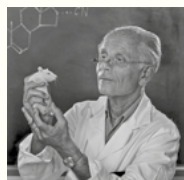

Megjelent a vajdasági
Híd című folyóirat
idei első száma.

[Bővebben:](#)

Tanulmány jelent meg
az **erdélyiek házassági
szokásairól a 19. század második felétől
az első világháború kitöréséig.**

Készítették **Elena Crinela Holom, Oana
Sorescu-Iudeana** és **Mihaela Hărăguş**,
a Babeş–Bolyai Tudományegyetem
Népességkutató Központjának
munkatársai.

[Bővebben:](#)

Selye János osztrák–magyar
származású kanadai
orvosprofesszorról,
stresszkutatóról készült

riportot olvashatnak a világhálón, amelyet
Szabó Sándor farmakológus–patológus
professzorról, a Kaliforniai Egyetem
orvosigazgatójával és **Somogyi Árpád**
farmakológus-onkológussal, a berlini Max
von Pettenkofer Intézet korábbi
főigazgatójával, az MTA külső tagjaival
készítettek.

[Bővebben:](#)

Interjú nézhetnek–
hallgathatnak meg a világhálón
Markó Bálint ökológussal,
a Babeş–Bolyai Tudomány-
egyetem rektorhelyettesével, az MTA
köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Összefoglalót
olvashatnak
a világhálón
az idei
vajdasági

Apáczai Nyári Akadémiáról, amelynek
címe Történelmünkről és
magyarságunkról volt.

[Bővebben:](#)

Összefoglalót
olvashatnak
a világhálón a július
elején a kárpátaljai
Felsőszinevéren

megrendezett A jövőt magyar nyelven
írjuk! témájú XXVI. **Kárpátaljai Nyári
Szabadegyetemről.**

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Július 21-én **Barabási Albert-
László** hálózatkutató fizikus,
a bostoni Northeastern és
a Harvard Egyetem
professzora, az MTA külső tagja volt
a marosvásárhelyi Teleki Téka vendége.

[Bővebben:](#)

Július 24-én Zürichben tartott előadást
Kálmán László nyelvész, az Eötvös
Loránd Tudományegyetem docense
**Szövegértési és szövegalkotási
képességeink** címmel.

[Bővebben:](#)

Július 25-27. között számos tudományos programmal vett részt a *Sapiientia* Erdélyi Magyar Tudományegyetem a *Bálványosi Nyári Szabadegyetemen* a székelyföldi Tusnádfürdőn.

[Bővebben:](#)

Július 26-án tudományos előadásokkal vett részt a *Bálványosi Nyári Szabadegyetem* programjában a *Babeş–Bolyai Tudományegyetem*.

[Bővebben:](#)

Több, *a székelységről* szóló előadást tartott az Ohio-beli Lake Hope State Park-ban *Pozsony Ferenc* etnográfus, a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem professzora, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Augusztus 7–12. között rendezték meg Marosvásárhelyen a *Sapiientia Nyári Egyetemet*.

[Bővebben:](#)

Augusztus 13-17. között rendezték meg a 22. *Szabadkai Nyári Akadémiát*.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

90. születésnapját ünnepelte **Dávid Gyula** erdélyi irodalomtörténész, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem tiszteletbeli professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

83 éves korában **elhunyt Várdy Béla** amerikai magyar történész, a Duquesne Egyetem professzora, korábbi intézetigazgatója, az MTA külső tagja.

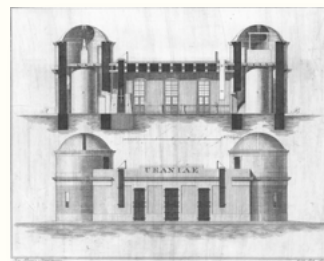
[Bővebben:](#)

64 éves korában **elhunyt Egyed Péter** kolozsvári filozófus, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

280 évvel ezelőtt született Kolozsváron **Taucher Ferenc** jezsuita matematikus, **csillagász**, a budai obszervatórium igazgatója, egyetemi tanár.

[Bővebben:](#)

6. oldal

A felvidéki Nagyszigetben (ma Gúta) látta meg a napvilágot 275 esztendeje **Hadaly Károly matematikus**, a budai (majd pesti) tudományegyetem professzora, a göttingeni tudós társaság tagja.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Kőszvényes-Remetén (ma Nyárádremete) született 260 éve **Nyulas Ferenc orvos**, vegyész, az erdélyi forrásvizek kutatója. Nevéhez fűződik az első magyar nyelvű analitikai kémiai munka megírása.

[Bővebben:](#)

Kerek 200 éve a felvidéki Nyitrán született **Chrenóczy-Nagy József orvos**, akadémikus. Jelentős szerepe volt a tudományos orvosi nyelv kialakításában.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Alsókubinban született 175 esztendeje id. **Szontágh Miklós orvos**, botanikus. Balneológiával, klimatológiával és földrajzi kutatásokkal foglalkozott.

[Bővebben:](#)

130 évvel ezelőtt született Nagylakon **Kőszegi Dénes analitikai vegyész**, gyógyszerkémikus, a kolozsvári, a budapesti, majd a szegedi egyetem professzora, intézetigazgatója.

[Bővebben:](#)

Kolozsváron született 125 éve **Veress Pál matematikus**, a budapesti tudományegyetem magántanára.

[Bővebben:](#)

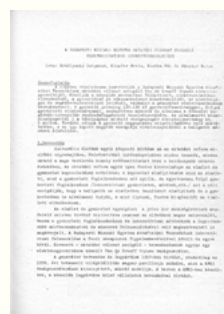
A felvidéki Rimaszombatban született 120 éve **Gedeon Tihamér vegyész-mérnök**, bauxitkémikus kandidátus.

[Bővebben:](#)

Székelyudvarhelyen született 115 évvel ezelőtt **Soó Rezső botanikus**, a debreceni, a kolozsvári, később az Eötvös Loránd Tudományegyetem professzora, a Botanikus Kert igazgatója, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Selmecebányán született 105 esztendeje **Erdélyi Zsigmond meteorológus** kandidátus, a Budapesti Műszaki Egyetem tanára.

[Bővebben:](#)

7. oldal

Kolozsváron született ugyancsak 105 évvel ezelőtt **Szőkefalvi-Nagy Béla matematikus**, a Szegedi Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára, az MTA Matematikai Bizottságának elnöke.

[Bővebben:](#)

Éppen 100 éve született a felvidéki Nagyszombatban **Bakos Gusztáv** magyar származású kanadai **csillagász**, a Waterloo Egyetem professzora, az egyetem csillagvizsgálójának megalapítója.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Az MTA pályázatot hirdet **Pedagógus Kutatói Pályadíjra** a közoktatásban oktató, gyakorló pedagógusok érdemes tudományos munkásságának elismerésére.
A pályázási határidő: szeptember 19.

[Bővebben:](#)

Megjelent a 2018. évi **Gábor Dénes-díj** felterjesztési felhívása, mely az innovációs folyamatban alkotó módon részt vevő szakemberek fokozott erkölcsi elismerését célozza meg.

A felterjesztés határideje: október 10.[Bővebben:](#)

Az **Erdélyi Társadalom** folyóirat idei második, Hatalom, egyenlőtlenségek és felelősség című számába érkező típusú, kritikus, elemző **szövegeket** és **recenziókat** várnak.
A beküldési határidő: augusztus 15.

[Bővebben:](#)

Az irodalom és a kultúra éltető közege: a lokális és a regionális címmel rendeznek irodalomtudományi konferenciát Nagyváradon november 5-6. között.

A jelentkezési határidő: augusztus 31.[Bővebben:](#)

SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM

Egészségtudományi konferenciát

rendeznek szeptember 27-28. között Marosvásárhelyen.

A jelentkezési határidő: szeptember 10.[Bővebben:](#)

Szeptember 28-án **Balás P. Elemér emlékkonferenciát** rendeznek Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

SZLOVÁKIAI MAGYAR AKADÉMIAI TANÁCS

SZMAT

A Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács október 4–5. között **szimpóziumot** rendez a Selye János Egyetemen **a tudomány etikai problémáiról**.

A jelentkezési határidő: augusztus 20.[Bővebben:](#)

8. oldal

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben programsorozat keretében 19. alkalommal rendezik meg november 24-én Kolozsváron a **Műszaki Tudományos Ülésszakot**.

A jelentkezési határidő: szeptember 10.

[Bővebben:](#)

November 23-25. között rendezik meg Újvidéken

a 17. **Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciát**, melynek top-témája a *szív*.

A jelentkezési határidő: október 1.

[Bővebben:](#)

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben programsorozat keretében november 24-én rendezik meg Kolozsváron az idei **Erdélyi Természettudományi Konferenciát**.

A jelentkezési határidő: október 15.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Amerikai Magyar Tanárok Egyesületének** felhívása 2019. évi konferenciájukról, amelyet április 4-6. között rendeznek meg Pittsburgh-ben **Identity: Hungarian, European, Global?** címmel.

A jelentkezési határidő: 2019. január 31.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

9. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2018/8. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Huszár B. Gábor

(Budapest, 1938. november 3.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Gábor B. Huszár was born in Budapest, on 3rd of November 1938. He received his MD at the Faculty of Medicine of the Semmelweis University in 1963. From 1967 to 1970 he was assistant at the Harvard University, where he became a postdoctoral fellow and worked up to his moving to the Department of Obstetrics, Gynecology and Reproductive Sciences of the Yale University in 1982. Up to 1986 he worked as assistant professor, since then he has been director of the Sperm Physiology Laboratory and the Male Infertility Program at the Yale School of Medicine. Now he is senior research scientist at Yale – New Haven Hospital.

Dr. Huszar's research interests have included the (a) biosynthesis of muscle proteins, contributing to Muscular Dystrophy; (b) the pathogenesis and

Huszár B. Gábor Budapesten született, 1938. november 3-án. Orvosi diplomáját 1963-ban szerezte a Semmelweis (Orvostudományi) Egyetemen. 1967-től 1970-ig tanársegéd volt a Harvard Egyetemen, majd posztdoktori ösztöndíjas lett. 1982-ig dolgozott a Harvardon, ekkor átment a Yale Egyetem Férfi Meddőségi, Nőgyógyászati és Szaporodástudományi Tanszékére. 1986-tól egyetemi tanár, a Spermafiziológiai Laboratórium és a Férfi Meddőségi Program igazgatója. Jelenleg tudományos főkutató a Yale – New Haven Hospitalban. Kutatási területei az izomsorvadás kialakulásában szerepet játszó izomfehérjék, a koraszülöttek patogenezeise és kezelése, megalakulása óta részt vesz a Yale Egyetem mesterséges

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

treatment of preterm labor; and (c) since the establishment of the IVF (in vivo fertilization) program at Yale, he has directed the Sperm Physiology Laboratory. His research focuses on spermatozoa structure and function, including development of sperm biomarkers of fertility that facilitated the objective assessment of sperm fertility, and facilitated a novel approach for an improved ICSI (intracytoplasmic sperm injection) sperm selection that now is used all over the world.

He has published over 120 papers and has been invited speaker over 80 National and International Congresses. He is the owner of several patents.

Dr. Huszar is member of the Society of Gynecologic Investigation, the American Society of Reproductive Medicine, the American Society of Andrology, the European Society of Human Reproduction and Embryology and the American Association for the Advancement of Science. He was elected member of the Connecticut Academy of Sciences and Engineering. He is honorary member of the Hungarian Society of Obstetrics and Gynecology. He has been on the Editorial Board of several Journals, including the Biology of Reproduction, Journal of Andrology, Journal of Assisted Reproduction and Genetics and Reproductive Technology Update.

Dr. Huszar's honors include membership in the NIH Reproductive Biology Study

megtermékenyítési programjában (IVF) és igazgatója a Spermafiziológiai Laboratóriumnak. Kutatásainak középpontjában a spermiumok szerkezete és funkciója, beleértve a spermafertilitás objektív becslését megkönnyítő termékenységési sperma biomarkerek kifejlesztését, és kidolgozott egy új módszert a jobb ICSI (intracitoplazmatikus spermiuminjekció) sperma kiválasztására, amelyet az egész világon alkalmaznak. Több mint 120 tanulmánya jelent meg, és nyolcvanegynéhány nemzeti és nemzetközi kongresszuson volt felkért előadó.

Több szabadalom tulajdonosa.

Huszár professzor tagja a Nőgyógyászati Vizsgálatok Társaságának, az Amerikai Termékenységési Társaságnak, az Amerikai Andrológiai Társaságnak, az Európai Emberi Szaporodás és Embriológia Társaságnak, az Amerikai Tudományfejlődési Társaságnak.

Választott tagja Connecticut Állam Orvosi és Műszaki Akadémiájának.

Tiszteletbeli tagja a Magyar Nőgyógyász Társaságnak. Több – köztük a Biology of Reproduction, Journal of Andrology, Journal of Assisted Reproduction and Genetics, and Reproductive Technology Update – szakfolyóirat szerkesztőbizottsági tagja. Tagja a NIH (Amerikai Egyesült Államok Nemzeti Egészségügyi Intézet) Szaporodásbiológiai Vizsgálatok Osztályának és más testületeinek, az USA Nemzeti Tudományos Alapítványának és a March of Dimes Alapítványnak.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

Section, and other grant review panels of the NIH, National Science Foundation and March of Dimes Foundation. He was also awarded the Male Reproduction and Urology Prize from the American Society of Reproductive Medicine (1998), and the President's Prize from the Society of Gynecologic Investigation (2000). In 2003 he was awarded the Commemorative Árvay Medal of the University of Debrecen for the promotion of studies of young Hungarian scientists in America. Dr Huszar's other honors include an invitation from the Nobel Prize Committee to participate in a Nobel Conference at the Karolinska Institute in Stockholm. In 1998 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Medical Sciences. He read his inaugural speech *Összefüggések a spermium érettsége, morfológiája, fertilitása és genetikai állománya között* on 26th November 1998.

Contact

Yale University
School of Medicine, Department of
Obstetrics & Gynecology
CT 06511 New Haven, 370 Temple Street
US
Tel.: +1 203 7854010
Fax: +1 203 7857134
E-mail: gabor.huszar@yale.edu

1998-ban megkapta a Termékenységi Tudományos Társaságok Nemzetközi Egyesületének Férfi Meddőségi és Urológiai Díját, 2000-ben pedig a Nőgyógyászati Vizsgálatok Társaságának Elnöki Díját. 2003-ban a Debreceni Egyetem Árvay-érmével tüntette ki Huszár professzort a fiatal magyar tudósok amerikai kutatómunkájának támogatásáért. Egyéb elismerései között szerepel a Nobel-díj-bizottság felkérése, hogy vegyen részt a stockholmi Karolinska Intézet Nobel-konferenciáján.

1998-ban a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották, az Orvosi Tudományok Osztályában. Székfoglaló előadását 1998. november 26-án tartotta *Összefüggések a spermium érettsége, morfológiája, fertilitása és genetikai állománya között* címmel.

Kapcsolat

Yale University
School of Medicine, Department of
Obstetrics & Gynecology
CT 06511 New Haven, 370 Temple Street
US
Tel.: +1 203 7854010
Fax: +1 203 7857134
E-mail: gabor.huszar@yale.edu

